

Ročník 49

JESENÍČEK

Č. 20/2023-2024

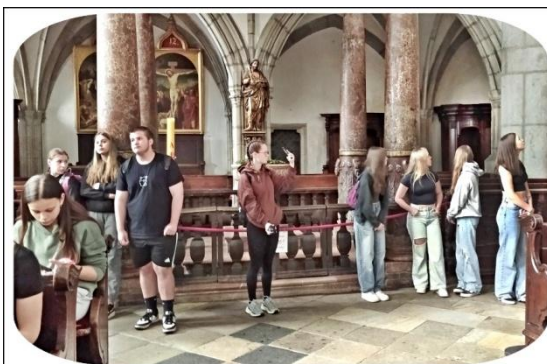

Ve dnech 23. – 24. května proběhla dějepisná exkurze našich žáků, která byla určena pro osmáky a devátáky. Tentokrát měla dva cíle: seznámení s pamětihodnostmi Č. Krumlova a s historií a fungováním koncentračního tábora Mauthausen v Rakousku. Tento výlet za poznáním byl dalším v pořadí návštěv bývalých koncentračních táborů (v loňském roce jsme navštívili KT Flossenbürg v Německu).

První den exkurze jsme si prohlédli nejvýznamnější pamětihodnosti Českého Krumlova (s paní průvodkyní) a areál kláštera ve Vyšším Brodě, který je v současnosti jediným fungujícím mužským cisterciáckým klášterem v ČR.

Český Krumlov v jižních Čechách, asi 22 km jihozápadně od Č. Budějovic, je turistickým a kulturním centrem oblasti. V minulosti byl sídlem mnoha významných šlechtických rodů (Vítkovci, páni z Krumlova, Rožmberkové, Schwarzenbergové...), které cíleně pečovaly o jeho výstavbu a reprezentativní charakter. Jeho středověké centrum je od roku 1963 městskou památkovou rezervací a v roce 1992 bylo zařazeno na seznam UNESCO. Vedle proslulých památek je město známé rovněž pořádáním kulturních akcí a festivalů (Slavnosti pětিলisté růže, Mezinárodní hudební festival Český Krumlov ad.).

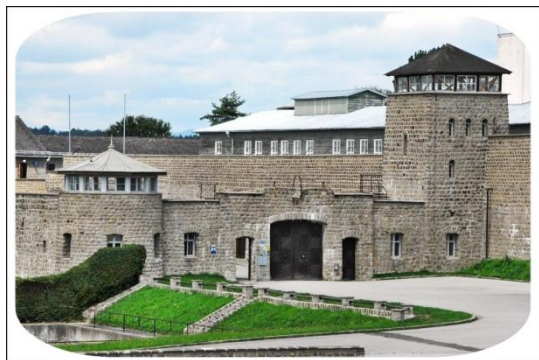
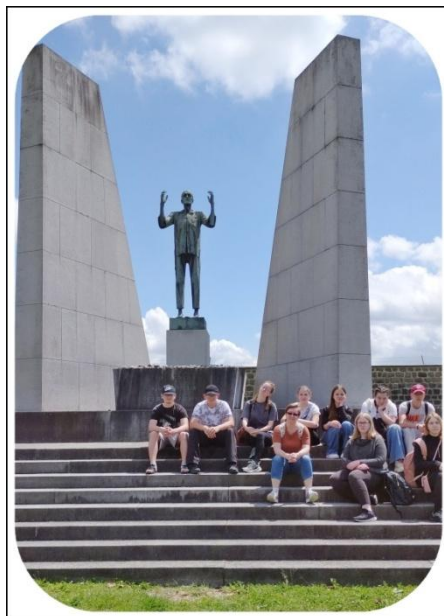

Klášter ve Vyšším Brodě nás dost překvapil svou rozlehlostí. Byl založen Vokem z Rožmberka v roce 1259 a jako jeden z mála klášterů nebyl Josefem II. zrušen, neboť zdejší mniši vyučovali náboženství a teologii.

Na konci 19. století (1890) byl dokonce vyšebrodský opat Leopold Wackarž zvolen generálním opatem celého cisterciáckého řádu. V roce 1941 byli mniši vyhnáni a až do konce války klášter sloužil jako sklad pro ukradená umělecká díla. Cisterciáci se sem vrátili díky restituci v roce 1991. V současnosti zde žijí tři mniši s trvalými sliby a jeden kandidát.

Druhý den jsme absolvovali asi tříhodinovou prohlídku smutně proslulého koncentračního tábora Mauthausen v Rakousku. Místo na nás v porovnání například s Osvětimí nebo Terezínem nepůsobilo tak depresivně, avšak při podrobnější prohlídce celého komplexu jsme nejednou cítili mrazení v zádech.

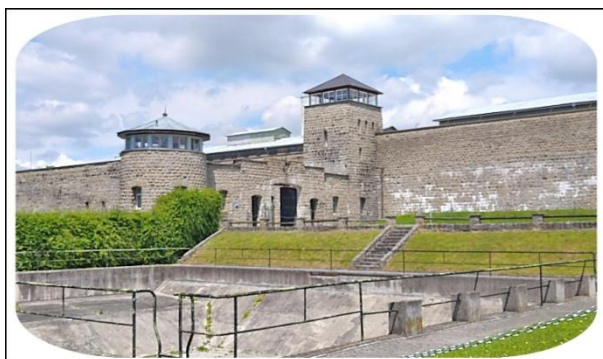
Název města je odvozen z německého *Maut* = *mýto* a poprvé je obec zmiňována v historických pramenech už v roce 1007. Během 1. světové války existoval na východ od města zajatecký tábor. Bylo zde umístěno mnoho ruských, srbských a italských vojáků (někdy až 40 000), z nichž asi 9 000 mužů v táboře zemřelo. Na jejich památku byl založen vojenský hřbitov.

Do povědomí veřejnosti se obec nejvíce zapsala v souvislosti s léty 1938 – 1945, kdy poblíž existoval koncentrační tábor (první KT mimo vlastní území Německa). První vězni sem byli dopraveni už v srpnu 1938 z Dachau. Rozhodujícím faktorem pro volbu místa byl výskyt žuly ve zdejším kamenolomu. Vězni nejprve pracovali na výstavbě tábora, později byli využíváni jako levná pracovní síla.

Místo lze směle označit za „*peklo na zemi*“. Zařazení tábora do tzv. 3. stupně znamenalo ty nejtvrďší podmínky pro vězně v rámci systému KT. Celkem sem bylo deportováno kolem 200 000 osob, z nichž zahynula více než polovina (odhady jsou cca 120 000). Tisíce vězňů byly ubity, zastřeleny, zavražděny injekcemi či usmrceny zmrznutím při tzv. koupelích smrti. Další byly zavražděny v plynové komoře. Spousta ubožáků zemřela také následkem bezohledného vykořisťování pracovní síly ve spojení s týráním, nedostatečným přísunem kvalitní potravy, nevhodným ošacením a chybějící lékařskou péčí.

Mauthausen mimo jiné fungoval i jako likvidační tábor pro české odbojáře. Zahynuli zde např. pomocníci a příbuzní československých parašutistů J. Kubiše a J. Gabčíka a také známý písničkář Karel Hašler. Celkem tu zemřelo více než 4000 Čechů a Slováků.

Naše skupina si postupně prohlédla všechno, co z bývalého tábora zbylo, například prádelnu, ubikace, pozůstatky karanténního a stan. tábora, nemocniční revír, krematorium, plynovou komoru, tzv. apelploc a „Zed' nářků“, kde nováčci bývali poprvé vystaveni týrání ze strany příslušníků SS. Nakonec jsme si prošli tzv. Park

pomníků, který vznikl od roku 1949 na místě dřívějších správních budov SS před vnitřní branou do tábora. Alespoň z dálky jsme spatřili místo, kam byl sypán popel zemřelých, a nechvalně známé schody smrti, kde docházelo k častým vraždám, a to především vězňů z trestního komanda. Vězně tu nutili v řadě jednoho za druhým vynášet po 186 schodech hrubě vytesané bloky kamenů, které někdy vážily až 50 kg. Někteří z těch, kteří toto utrpení přežili, bývali seřazeni na okraji útesu známého jako „parašutistická stěna“ a zde donuceni spáchat sebevraždu skokem ze skály.

Prohlídka tohoto ponurého místa v nás zanechala hluboký dojem. Určitě nikdo by se tady nechtěl ocitnout jako vězeň.

Všechny určené cíle exkurze se podařilo splnit. Přes občasně přehánky jsme měli pěkné počasí, prohlídky Č. Krumlova, Vyššího Brodu a především

Mauthausenu byly velmi zajímavé a poučné.

Jménem ZŠ a MŠ Jesenice děkuji panu řidiči Zdeňku Vavříčkovi a jeho firmě Vatra Bohemia z Kralovic za to, že nás dovezl vždy bezpečně a včas a ochotně plnil všechna naše přání.

Mgr. Petra Hružová

NĚCO PRO ZASMÁNÍ

Přestože bylo květnové počasí zatím spíše aprílové, ve čtvrtek 23. května nám ovšem

přálo. Třídy 3. A + 3. B tak mohly v rámci projektu RP vyrazit autobusem na exkurzi do Ledcí u Plzně, kde se nachází Farmapark u Toma.

Hned po příjezdu se nás ujala místní zaměstnankyně a odvedla nás do velkého hangáru s lavičkami a stoly, kde si děti daly rovnou svačinku a odložily si zde své věci. Pak si nás odvedla usměvavá ošetřovatelka zvířat, která nás provedla celým Farmaparkem. U každého výběhu nám vyprávěla, co je to za zvíře, jak se chová, čím se živí. Měli jsme možnost pohladit si některá z nich nebo je i nakrmit z ruky. Viděli jsme ovce, kozy, pštrosy, oslíky, kočky, králíky, kachny, krocana, kravičky, prasátka. Rodina muflonů tady měla čerstvé prvomájové mládě. Zajímavým plemenem byla walliserská ovce. Zaujala nás svou velikostí, kroucenými rohy (mají je samci i samice) a přátelskou povahou. Nejvíce se dětem líbila návštěva výběhu klokana rudokrkého, který je malého vzrůstu. Mohli jsme mu dát granule a pohladit si ho a zároveň zblízka pozorovat mládě v kapse samice, které na nás zvědavě vykukovalo.

Na závěr se děti aktivně zapojily do úklidu a krmení ve výběhu ovcí a koz. Na vlastní kůži si zkusily, jaká je to práce, kterou zde zaměstnanci vykonávají každý den. Pak nás čekal oběd přímo v areálu. Po odpočinku si děti vyzkoušely malé lanové centrum. Farmapark u Toma se stále rozšiřuje a budují se i nové atrakce. Písečný svah jsme si ale nechali ujit, abychom si nevezli v botách celé pískoviště domů. Nabyté zkušenosti a vědomosti si pak děti procvičily v pracovních listech. Všem se výlet velmi líbil a už se těší na nějaký další.

Paní učitelky Jitka Pecková a Jana Doležalová

Muž v dlouhém zimníku se vrhne do vody a začne mávat rukama. Ze břehu se na něho dívá jiný muž a nechápavě se ptá: „Proboha, člověče, co to vyvádíte?“

„Peru kabát.“

„Copak vy nemáte doma pračku?“

„Mám, ale v té se mi točí hlava.“

„Myslím, že až se ožením, bude hodně žen nešťastných...“

„To si jich hodláš vzít tolik?“

OKRESNÍ ATLETICKÁ OLYMPIÁDA PRO 1. STUPEŇ ZŠ

Okresní rada Asociace školních sportovních klubů Rakovník ve spolupráci s Domem dětí a mládeže Rakovník stojí za dalším úspěšným seriálem atletických závodů, kterých se ve středu 29. 5. 2024 zúčastnili žáci prvního stupně základních škol. Jeseničtí sportovci ani tentokrát nezůstali stranou a v atletických disciplínách dosáhli těchto výsledků:

ŽÁKYNĚ 1. ROČNÍK	JMÉNO	50 m	DÁLKA	MÍČEK	VYTRVALOST (600 m)
	Barbora Tomková	9,98 s 4. místo	281 cm 5. místo		
	Magdaléna Hanauerová	10,15 s 8. místo			2:41,45 3. místo

ŽÁKYNĚ 2. ROČNÍK	JMÉNO	50 m	DÁLKA	MÍČEK	VYTRVALOST (600 m)
	Natálie Liebrová	10,38 s 14. místo			

ŽÁKYNĚ 3. ROČNÍK	JMÉNO	50 m	DÁLKA	MÍČEK	VYTRVALOST (800 m)
	Natálie Vaicová			351 cm 3. místo	

ŽÁKYNĚ 4. ROČNÍK	JMÉNO	50 m	DÁLKA	MÍČEK	VYTRVALOST (800 m)
	Markéta Vojtová	9,27 s 12. místo	307 cm 8. místo		
	Nela Válečková	9,36 s 15. místo		21,30 m 5. místo	

ŽÁKYNĚ 5. ROČNÍK	JMÉNO	50 m	DÁLKA	MÍČEK	VYTRVALOST (800 m)
	Natálie Iblová	8,75 s 11. místo			

ŽÁCI 1. ROČNÍK	JMÉNO	50 m	DÁLKA	MÍČEK	VYTRVALOST (600 m)
	Martin Felt	10,06 s 10. místo	275 cm 6. místo		
	Emanuel Malich		285 cm 4. místo		2:38,81 4. místo

ŽÁCI 2. ROČNÍK	JMÉNO	50 m	DÁLKA	MÍČEK	VYTRVALOST (600 m)
	Marek E. Michněvič	9,18 s 6. místo			3:04,37 13. místo
	Martin Bernátek	10,01 s 15. místo			2:41,40 9. místo

ŽÁCI 3. ROČNÍK	JMÉNO	50 m	DÁLKA	MÍČEK	VYTRVALOST (800 m)
	Martin Zelenka	8,96 s 12. místo	309 cm 10. místo		
	Pavel Velebil		345 cm 3. místo	31,10 m 3. místo	
Filip Vondrák			26,50 m 7. místo	3:27,77 8. místo	

ŽÁCI 4. ROČNÍK	JMÉNO	50 m	DÁLKA	MÍČEK	VYTRVALOST (800 m)
	Ze 4. třídy nesoutěžil žádný z chlapců.				

ŽÁCI 5. ROČNÍK	JMÉNO	50 m	DÁLKA	MÍČEK	VYTRVALOST (800 m)
	Filip Spielberger			361 cm 9. místo	29,10 m 11. místo

VÍTE, ŽE...

...v současné době známe více než tři stovky planetek, jež provází měsíc, a několik z nich má dokonce větší počet souputníků? Jelikož jsou rozměry planetek a jejich měsíců často srovnatelné, obvykle mluvíme spíš o dvojplanetkách či vícenásobných planetkách.	Tajemství vesmíru, květen 2024, str. 27
... 41 % mužů by podle společnosti Bitkom nikdy nesvěřilo svůj chytrý telefon nikomu jinému – dokonce ani své partnerce? Podobně opatrných je pouze 28 procent žen.	CHIP, červen 2024, str. 24
... ke konci letošního dubna zahrnovaly veřejně dostupné databáze přes 5 600 planet obíhajících jiné hvězdy než Slunce a objev dalších více než 2 700 se dosud nepodařilo nezávisle ověřit?	Tajemství vesmíru, červen 2024, str. 26

Je hezké, když si bývalí žáci v dobrém vzpomenu na svou školu, a ještě hezcí, když současné žáky navíc pozvou na nějakou zajímavou akci. Právě takovou byl bezpochyby Festival na Lesárně, který ve čtvrtek 30. května 2024 uspořádala Střední lesnická škola Žlutice a na který sedmou třídu paní učitelky Tomkové pozval Jirka Klementovič.

Sedmáci tak nahlédli do čínorodého světa lesních zaměstnanců nejrůznějších profesí, ba co víc – sami si leccos vyzkoušeli, například designové aranžování, zahráli si únikovou hru, viděli soutěž mechanizátorů a dozvěděli se zajímavé informace o myslivosti a vábení zvěře. Každý si z nevšední návštěvy odnesl spoustu zážitků, a to navzdory počasí, které jinak skvěle uspořádanému Festivalu na Lesárně příliš nepřálo.

ŠKOLNÍ PERLIČKY

Učitel je prvotřídní, když učí v první třídě.
Zásadně sbírám jen ty houby, které vidím.
Čtyři světové strany jsou tři – sever a jih.
Pravidelně chodí do školy nepravidelně.
Studuje u nás sice zadarmo, ale nadarmo.

Rovnostranný trojúhelník je na všechny strany rovný.

Při požáru základní školy hrozí žákům popáleniny prvního a druhého stupně.

Za polárním kruhem jsou tak velké zimy, že když tam prší, tak padá sníh.

OTÁZKA č. 1:

Co dělá panda, když nemá dost místa?

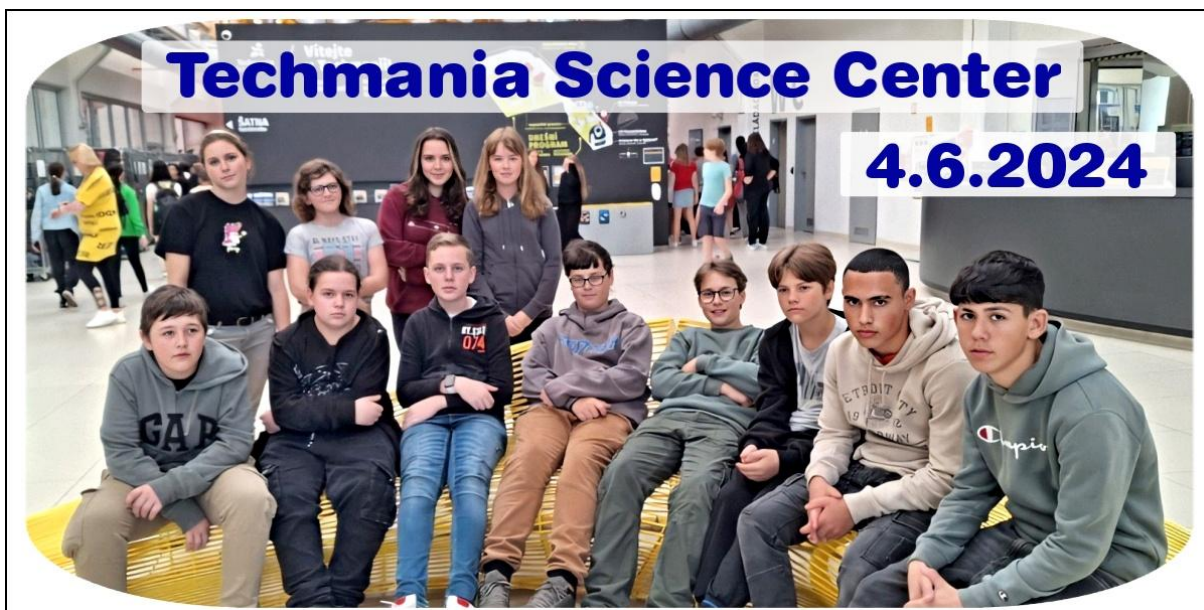
ODPOVĚĎ: Expanduje.

OTÁZKA č. 2:

Jak se říká smutnému květináči?

ODPOVĚĎ: Truchlík.

7. TŘÍDA V TECHMANII PLZEŇ

Techmania Plzeň se stává častým cílem poznávacích výletů školních kolektivů. Je zde spousta věcí nejen k vidění, ale i vyzkoušení, což si naše 7. třída ověřila v úterý 4. června.

Ráno v 7:10 jsme si dali sraz na zastávce u městského úřadu, odkud nás autobus dovezl do nedalekého Blatna. Zde se přestupovalo na vlak jedoucí do Plzně, cíle naší exkurze.

K Techmanii jsme dorazili krátce po desáté hodině dopoledne. Žáci si prošli expozici a absolvovali show Tekutý dusík. Kapalný dusík je se svou teplotou $-196\text{ }^{\circ}\text{C}$ ideálním médiem k provádění řady zajímavých experimentů. Pomocí něj je například možné proměnit zeleninu v kus ledu nebo zmrazit balónek tak, že bude křehký jako sklo.

V 11:30 jsme měli objednaný program Luminiscence, který žáky opravdu zaujal. Pomocí tohoto jevu je možné na stěně zachytit podobu vlastního stínu. Když popustíte uzdu své fantazii, můžete si vytvořit malé umělecké dílo. Během hodiny ve fyzikální laboratoři si sedmáci vyzkoušeli řadu pokusů, během kterých se dozvěděli spoustu informací o druzích luminiscence.

Poté žáci navštívili expozici Optika a v rámci interaktivního programu vypracovali pracovní list. Po takovém přidělu technických informací nám ovšem pořádně vyhládklo, a tak jsme zašli do restaurace, kde jsme měli objednaný oběd.

Poslední zastávkou bylo Planetárium. Pyšní se moderními projekčními kupolemi a originálními expozicemi. Člověk by tady na důkladnou prohlídku potřeboval mnohem víc času, ale ten už jsme neměli. Zamířili jsme na nádraží, nasedli do vlaku a plni nových dojmů se vrátili domů.

JMÉNO	LOVELAND FROG LOVELAND FROGMAN	ŽABÍ MUŽ Z LOVELANDU
MÍSTO	Loveland, Ohio, USA	

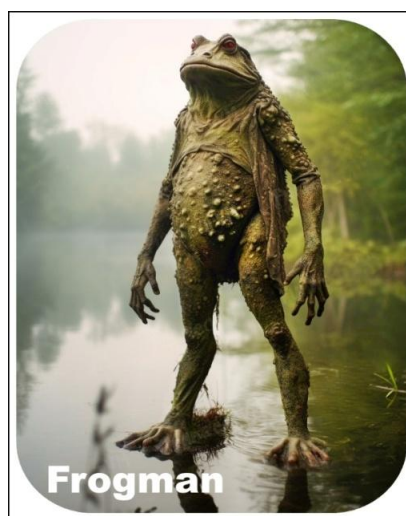

Květen 1955 – Jistý obchodník (jméno nebylo upřesněno) jel kolem půl čtvrté hodiny ranní po silnici podél řeky Little Miami u města Loveland (zhruba 20 km severovýchodně od Cincinnati) v americkém státě Ohio, když u krajnice spatřil divnou postavu. Stála vzpřímeně, výšku odhadl na 1,2 m, měla zelenou kožnatou kůži, plovací blány mezi prsty a žabí obličej. Tento strašidelný zážitek dal základ legendě o Lovelandském žabím muži.

3. března 1972 – Lovelandský policista Ray Shockey projížděl v noci po Riverside Drive, když přes silnici před jeho vozidlem přeběhlo neidentifikované zvíře. Ozářené světlomety vozidla vypadalo jako velká, humanoidní žába, která se náhle vzpřímila, přelezla zábradlí a seběhla dolů do řeky Little Miami.

Březen 1972 – Dva týdny po zmíněném incidentu jiný lovelandský policista, Mark Matthews, zastřelil v téže lokalitě zvíře, které odpovídalo popisu. Nehybné tělo naložil do kufru vozidla a odvezl ukázat Shockeymu. Ten připustil, že šlo o stejné žabí stvoření. Po bližším ohledání se však ukázalo, že obětí byl přerostlý leguán, jemuž chyběl ocas a který zřejmě utekl svému majiteli.

3. srpna 2016 – Jistý Sam Jacobs se svou přítelkyní hráli v noci v dané oblasti mobilní hru Pokémon GO, když na břehu Lake Isabella spatřili obávaného žabího muže. Zdánlivě uzavřený případ se tak znovu otevřel. „Ten tvor si stoupl a kráčel po zadních. Vím, že to zní šíleně, ale přísahám na hrob své babičky, že je to pravda! Ať tak či onak, nikdy jsem nic podobného neviděl,“ tvrdil Jacobs po nečekaném setkání.

POZNÁMKA 1):

Legenda žabího muže tak žije dál a město Loveland ze záhady teší dodnes – je to totiž skvělé lákadlo na turisty. Na internetu si lze dokonce objednat triko s motivem žabího muže.

POZNÁMKA 2):

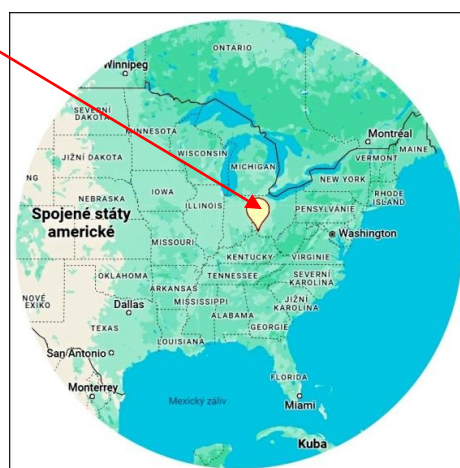
Článek věnovaný záhadnému frogmanovi si můžete přečíst na této adrese:

<https://epochaplus.cz/zabi-muz-z-lovelandu-ciha-v-lesich-bajna-nestvura/>

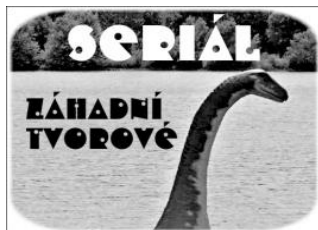
POZNÁMKA 3):

V sobotu 2. března 2024 se konal 2. ročník tzv. Frogman Festivalu, který je oslavou legendy žabího muže. Festival se konal v Oasis Conference Center v Lovelandu, kde na hosty čekala porce atrakcí a dobré zábavy.

<https://frogmanfestival.org>

JMÉNO	NINKI NANKA (NINKENANKA)	
MÍSTO	Nejčastěji řeka Gambie, stát Gambie, (ale též Guinea a Senegal)	

Ninki nanka je bájná vodní příšera z řeky Gambie. Zarážející je její značná podoba se skotskou „Lochneskou“ → taktéž jde o obrovského tvora podobného plesiosaurovi, který ale dodnes nebyl věrohodně vyfocen nebo nafilmován. Místní domorodci však v jeho existenci bezmezně věří. Podle nich jde o zvíře dlouhé 9 – 10 metrů s dlouhým krkem a malou hlavou.

Rok 1935 – Angličan Thomas Hardie Dalrymple (1900 – ?), který v letech 1935 – 1937 působil v Gambii jako lékař, zmínil ninki nanku ve svých poznámkách. Jednou v noci ho prý vzbudil značný hluk domorodců od řeky Gambie. Ráno zjistil, že příčinou byla ninki nanka. Požádal tehdy náčelníka, aby mu dal vědět, kdyby se opět ukázala. Při nejbližší příležitosti se pak vypravil na místo pozorování, ale sám tohoto tvora nespatriil.

POZNÁMKA 1):

Velký rozruch vyvolal jeden z doktorových pomocníků, který domorodcům ukázal fotku sochy dinosaura z newyorského parku. Nato všichni svorně tvrdili, že jde o ninki nanku.

Rok 1943 – Noční hlídač jménem Papa Jinda tvrdil, že viděl ninki nanku v okolí dnešního města Abuko. Tvořa popsal jako obrovské zvíře pokryté lesklými šupinami.

Rok 1944 – Ninki nanka byla obecně popsána jako obrovské sladkovodní monstrum, „které v noci vylézá z bahna a slizu mangrovových bažin a požívá vše, co mu přijde do cesty“.

Rok 1983 – Britský student Owen Burnham objevil u řeky mršinu 5 metrů dlouhého tvora. Zvíře mělo mít 2 páry ploutví a dlouhý špičatý ocas. Tělo se však nezachovalo a nebylo nijak odborně zkoumáno.

Rok 2006 – Odborná vědecká organizace Centre for Fortean Zoology (CFZ) vypravila expedici do Gambie s cílem potvrdit existenci bájného tvora. Z různých popisů, které shromáždila, má být ninki nanka obří zvíře se čtyřma nohama, hlavou podobnou koňské a s tělem pokrytým lesklými šupinami.

POZNÁMKA 2):

CFZ je jedinou odbornou organizací na světě, která se věnuje kryptozoologii – studiu neznámých zvířat. Programy výzkumu a vyšetřování provádí od roku 1992. V červenci 2006 se její šestičlenný tým vypravil do Gambie ve složení Chris Moiser, Richard Freeman, Chris Clarke, Oll Lewis, Lisa Dowleyová a Suzi Marshová.

ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ JESENÍČKU

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 19/2023-2024:

1.- DESET ČÍSLIC

Učitel kreslení vysvětlil rozdělň číslic takto: „Číslice v horní skupině jsou složeny jen ze samých rovných čar, zatímco číslice v dolní skupině jsou tvořeny i různými obloučky a křivkami.“

2.- PŘESMČKY

HŘÍBEK	HŘEBÍK
NÁROK	KORÁN
KOMORA	MAROKO

SALTA	ATLAS
LETOPIS	PISTOLE
PETLICE	TEPLICE

TROSKY	KOSTRY
STRUNA	SATURN
KOSTEL	STOLEK
DALEKO	KOLEDA

3.- KDO JE ZLODĚJ?

Zlodějem je Rick. Pod autem má sníh a také sněhová pokrývka na kapotě auta je nižší.

1) NAJDI PĚT ROZDÍLŮ

2) PŘÍRODOVĚDNÝ KVÍZ

1/ Vombat, australský živočich, je:

- a) vačnatec
- b) pták
- c) ještěr

PŘÍRODOVĚDNÝ KVÍZ

2/ Prvním klonovaným zvířetem byla:

- a) koza
- b) ovce
- c) kočka

PŘÍRODOVĚDNÝ KVÍZ

3/ který z uvedených živočichů má více krčních obratlů?

- a) Žirafa
- b) Člověk
- c) Holub

4/ Která ryba v ČR je nejrychlejší?

- a) Pstruh
- b) Hlavatka
- c) Štika

5/ Kde má škorpión ukrytý svůj smrtelný jed?

- a) V klepetech
- b) V ostnu na zadečku
- c) V zubech